PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

BK-04.1711.24.2012

Kraków, dnia 05 WRZ. 2012

Pani
Ewa Pohorecka
Dyrektor
Ośrodka Wczesnej Pomocy Psychologicznej
ul. Półkole 11, 31-559 Kraków

Referat Kontroli Finansowej Biura Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa przeprowadził na podstawie upoważnienia nr 34/2012, podpisanego przez Prezydenta Miasta Krakowa, kompleksową kontrolę gospodarki finansowej w kierowanej przez Panią jednostce, której wyniki zostały ujęte w dwustronnie podpisanym protokole kontroli.
Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia obejmujące w szczególności rok 2011:

- ustalenia ogólno - organizacyjne jednostki,
- zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- analizę wiarygodności sprawozdań budżetowych,
- analizę wiarygodności sprawozdania finansowego,
- analizę realizacji zaleceń pokontrolnych.

I. Ocena sposobu funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

1. W wyniku przeprowadzonej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej stwierdzono:

Mechanizmy kontroli zarządczej w obszarze ksiąg rachunkowych działały w sposób nieskuteczny, w efekcie czego stwierdzono naruszenie przepisów ww. ustawy. Nieprawidłowości dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych były wynikiem nieznajomości, a w konsekwencji nie stosowania rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...)* (Dz. U. nr 128, poz. 861 z późn. zm.).
Sprawozdania budżetowe oraz sprawozdanie finansowe za 2011 r. obejmujące bilans rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu sporządzono w oparciu o dane wynikające z ksiąg rachunkowych.
Ustalone w toku badania nieprawidłowości dotyczące nieprzestrzegania zapisów rozporządzenia w *sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)* w zakresie ewidencji na kontach księgowych, a także naruszenia ustawy *o rachunkowości* w zakresie przyjętych zasad ujmowania w księgach zapisów oraz poprawności dekretowania dowodów źródłowych nie miały wypływu na zgodne ze stanem rzeczywistym przedstawienie w ww. sprawozdaniach sytuacji finansowej i majątkowej jednostki, zatem uznaje się je za wiarygodne.

2. Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości:

1) opracowanie polityki rachunkowości niespełniającej wymogów wynikających z art. 10 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*, która w szczególności nie zawierała:
   a) przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej,
   b) opisu systemu przetwarzania danych,
2) ewidencjonowanie przychodów i kosztów na kontach niezgodnych z wykazem kont wynikającym z rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)* oraz z wykazem kont przyjętym w polityce rachunkowości. Jednostka stosowała konta syntetyczne oznaczone symbolami klasyfikacji budżetowej, a nie symbolami wskazanymi w wykazie kont w załączniku nr III do ww. rozporządzenia. Wyjątkowo w zakresie wynagrodzeń stosowała konto 431 (wynagrodzenia) i konto 440 (składki na ubezpieczania społeczne i Fundusz pracy). Ponadto przychody z tytułu należności budżetowych ewidencjonowano na koncie 750, a nie 720,
3) nieprowadzenie ewidencji analitycznej do konta 221 wg dłużników oraz do konta 201 wg kontrahentów, co uniemożliwiało ustalenie stanu rozrachunków z poszczególnymi dłużnikami lub kontrahentami, a także nie spełniało wymogów zawartych w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)* w zakresie funkcjonowania ww. kont. Ponadto jednostka nie prowadziła ewidencji szczegółowej do kont *zespołu 2* z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej, co uniemożliwiało bezpośrednie przeniesienie danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdań budżetowych i nie spełniało zapisów art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy *o rachunkowości*,
4) nieprowadzenie ewidencji analitycznej do konta 800 *Fundusz jednostk,* oraz 860 *Wynik finansowy,* niezgodnie z zasadami określonymi w w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*,
5) nieprowadzenie konta syntetycznego 130. W ewidencji wyodrębniono dwa konta 130-1 do ewidencji dochodów budżetowych i 130 do ewidencji wydatków budżetowych. W konsekwencji konto 130 pełniło tylko funkcję konta szczegółowego, co nie spełniało wymogów zawartych w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*. Ponadto jednostka niezgodnie ww. rozporządzeniem nie prowadziła konta zbiorczego 229, wyodrębniając dwa konta syntetyczne 229-1 i 229-2 (dla jednego kontrahenta - ZUS),
6) nieprowadzenie ewidencji księgowej na kontach pozabilansowych 980, 998 i 999, pomimo obowiązku wynikającego z rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*,
7) nieprowadzenie księgi głównej obejmującej wszystkie rodzaje działalności (tj. działalność budżetową i ZFŚS), niezgodnie z zapisami art. 13 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
8) niesporządzenie na dzień 31.12.2011 r. zestawienia obrotów i sald wszystkich kont pomocniczych, czym naruszono zapisy art. 18 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*,
9) wykazywanie w księdze głównej (budżet) sald na niewłaściwych stronach konta 130 oraz sald kont rozrachunkowych, co błędnie sugerowało, iż w na koncie 130 jednostka dokonywała wydatków w kwotach wyższych niż środki na rachunku bankowym, a na kontach 225, 229-1 i 229-2 jednostka posiadała zwykle należności nie zobowiązania, czym naruszono zapisy art. 24 ust. 2 ustawy *o rachunkowości,*
10) dokonywanie w księgach zapisów w sposób, który uniemożliwiał ich jednoznaczne powiązanie z dowodami księgowymi, co było niezgodne z art. 14 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*,
11) dekretowanie w sposób nieprawidłowy:
   a) operacji ujętych na wyciągach bankowych. W przypadku, gdy wyciąg bankowy dokumentował przeprowadzenie kilku operacji, wówczas dekretowano na nim tylko jedną operację, natomiast kolejne operacje dekretowano na oddzielnych kartkach papieru, traktując je jako dowody księgowe, stanowiące podstawę ujęcia zapisu w księgach rachunkowych. Przyjęta przez jednostkę zasada prowadziła do sytuacji, w której wyciągi

bankowe, tj. dowody źródłowe dokumentujące kilka operacji zawierały niepełne dekrety, a zapisy do ksiąg rachunkowych wprowadzano na podstawie dowodów niespełniających wymogów ustawy *o rachunkowości*, naruszając tym samym art. 20 ust. 2 oraz art. 21 ust. 1 ww. ustawy,

b) zewnętrznych własnych dowodów źródłowych i rozliczeń zaliczek gotówkowych. W przypadku wystawienia dwóch lub trzech obciążeń (not i rachunków), Główny księgowy dekretował tylko jeden dokument na łączną kwotę wynikającą ze sporządzonych obciążeń. Pozostałe dowody nie zawierały dekretacji księgowej oraz nie były oznaczone numerem księgowym. W konsekwencji przyjęta metoda skutkowała następującymi nieprawidłowościami:
   - uniemożliwiała powiązanie kwoty wynikającej z dowodu źródłowego z kwotą zawartą w zapisie księgowym, niezgodnie z art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*,
   - dekretacja księgowa wskazana na dowodzie była niezgodna z rzeczywistym przebiegiem operacji, czym naruszono art. 20 ust. 2 ww. ustawy,
   - zapis zbiorczy nie został wprowadzony stosownym dowodem wewnętrznym, niezgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy.

   Przy rozliczaniu zaliczek gotówkowych jednostka stosowała podobną zasadę. Pomimo dołączenia do rozliczenia kilku dowodów źródłowych – rachunków i faktur dokumentujących poniesienie wydatków, Główny księgowy dekretował tylko jeden dowód źródłowy na łączną kwotę wynikającą ze wszystkich załączonych do rozliczenia faktur,

12) niewskazywanie na dowodach źródłowych sposobu ujęcia operacji na kontach analitycznych, czym naruszono zapisy art. 21 ust 1pkt 6 i art. 24 ust.1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*,
13) nieudokumentowanie sprawdzenia dowodów źródłowych - zewnętrznych własnych (rachunki i noty księgowe), czym naruszono zapisy art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy *o rachunkowości*,
14) nieoznaczanie poleceń księgowania stanowiących podstawę ujęcia zapisów w księgach rachunkowych numerem identyfikacyjnym, a także nieudokumentowanie sprawdzenia dowodu, czym naruszono zapisy art. 21 ust. 1 pkt 1 i pkt 6 ustawy *o rachunkowości*,
15) ujmowanie na fakturach dokumentujących poniesienie kosztów adnotacji o dokonaniu zakupu w ramach ustawy o zamówieniach publicznych w trybie *„z wolnej ręki"*, co było niezgodne ze stanem rzeczywistym,
16) przekazywanie należności dla kasy zapomogowo - pożyczkowej oraz do PZU przed dokonaniem potrącenia z listy płac i bez dokumentu potwierdzającego sprawdzenie i zatwierdzenie wydatku do wypłaty, naruszając instrukcję obiegu dokumentów księgowych oraz zapisy art. 54 ust. 1 pkt 3 ppkt b ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.),
17) niekorzystanie z prawa naliczania wynagrodzenia dla płatnika zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 29.08.1997 r. *ordynacja podatkowa* (t.j. z 2005 r. Dz. U. nr 8 poz. 60 z późn. zm.) oraz art. 3 ustawy z dnia 13.10.1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych* (t.j. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 z późn. zm.),
18) nieprawidłowe księgowanie operacji związanych z zakupem składników majątku na koncie 013 i 401. Zgodnie z zapisami załącznika nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*, podstawą zapisu na stronie Wn konta 013 jest faktura zakupu, decyzja o nieodpłatnym przekazaniu lub rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych. Księgowanie zakupu pozostałych środków trwałych powinno odbywać się na stronie Wn konta 013 w korespondencji ze stroną Ma konta 201 - *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami.* Jednostka natomiast ewidencjonowała zakup po stronie Wn konta 4210 w korespondencji ze stroną Ma konta 201.W konsekwencji umorzenie ww. składników ujmowano w księgach również nieprawidłowo zapisem strona Wn 013 i strona Ma 072, zamiast strona Wn 401 i strona Ma 072,
19) nieuzgadnianie zapisów dokonywanych w księgach inwentarzowych księgozbioru z ewidencją syntetyczną prowadzoną na koncie 014 *Zbiory biblioteczne,* co nie spełniało wymogów art. 16 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,

20) nieprawidłowe dokonywanie na koncie 851 zmniejszeń funduszu, niezgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*, zwłaszcza dotyczących wypłaconych zaliczek,
21) finansowanie kosztów obsługi bankowej ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, czym naruszono zapisy z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (tekst jednolity z 1996 r., Dz. U. nr 70, poz. 335 z późn. zm.), gdyż powyższa kategoria kosztu nie mieściła się w definicji działalności socjalnej, określonej w art. 2 ustawy,
22) powierzeniu równocześnie jednemu pracownikowi odpowiedzialności z tytułu ewidencji i nadzoru nad gospodarką drukami ścisłego zarachowania i funkcji kasjera, co może utrudniać skuteczne działanie mechanizmów kontroli w zakresie gospodarki kasowej.

II. Zalecenia pokontrolne:

W celu wyeliminowania wyżej opisanych nieprawidłowości oraz uniknięcia powstania ich w przyszłości należy:
1) opracować politykę rachunkowości spełniającą wszystkie wymogi wynikające z art. 10 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
2) ewidencjonować przychody i koszty na kontach zgodnych z wykazem kont wynikającym z rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)* oraz uaktualnić wykaz kont przyjęty w polityce rachunkowości,
3) prowadzić ewidencję analityczną do konta 221 wg dłużników, do konta 201 wg kontrahentów, uwzględniając również obowiązek ewidencji wg podziałek klasyfikacji budżetowej, spełniając tym samym wymogi rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)* oraz wymogi art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy *o rachunkowości*,
4) prowadzić ewidencję analityczną do konta 800 *Fundusz jednostki,* oraz 860 *Wynik finansowy* zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*,
5) prowadzić konto syntetyczne 130 i 229 oraz ewidencję analityczną do tych kont zgodnie z wymogami zawartymi w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*, a także wyodrębnić analitykę na koncie 229 wg podziałek klasyfikacji budżetowej,
6) prowadzić ewidencję księgową na kontach pozabilansowych 980, 998 i 999, zgodnie z wymogami wynikającymi z rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*,
7) prowadzić księgę główną obejmującą wszystkie rodzaje działalności, do czego zobowiązują zapisy art. 13 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
8) sporządzać na ostatni dzień roku zestawienia obrotów i sald wszystkich kont pomocniczych, zgodnie z zapisami art. 18 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*,
9) wykazywać w księgach rachunkowych salda na właściwych stronach konta, odzwierciedlając stan rzeczywisty zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy *o rachunkowości,*
10) dokonywać w księgach zapisy w sposób, który umożliwia ich jednoznaczne powiązanie z dowodami księgowymi, zgodnie z art. 14 ust 2 ustawy *o rachunkowości*,
11) dekretować dowody źródłowe zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji wynikającym z dowodu oraz wprowadzać zapisy do ksiąg wyłącznie na podstawie dowodów spełniających wymogi art. 20 ust. 2 i ust. 3 pkt. 1 oraz art. 21 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
12) wskazywać na dowodach źródłowych sposób ujęcia operacji na kontach analitycznych, zgodnie z art. 21 ust. 1pkt 6 i art. 24 ust.1 pkt 1 ustawy *o rachunkowości*,
13) dokumentować dokonanie sprawdzenia dowodów źródłowych - zewnętrznych własnych (rachunki i noty księgowe), zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy *o rachunkowości*,
14) oznaczać polecenia księgowania stanowiące podstawę ujęcia zapisów w księgach rachunkowych numerem identyfikacyjnym, a także dokumentować sprawdzenie dowodu, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 i pkt 6 ustawy *o rachunkowości*,

15) wskazywać na fakturach dokumentujących poniesienie kosztów adnotacji o zastosowanym przez jednostkę trybie zamówienia publicznego zgodnie ze stanem faktycznym,
16) przekazywać należności dla kasy zapomogowo - pożyczkowej oraz do PZU zgodnie z zasadami ustalonymi w instrukcji obiegu dokumentów księgowych oraz zapisami art. 54 ust. 1 pkt 3 ppkt b ustawy *o finansach publicznych*,
17) korzystać z prawa naliczania wynagrodzenia dla płatnika zgodnie z art. 28 ustawy *ordynacja podatkowa* oraz art. 3 ustawy *o systemie ubezpieczeń społecznych*,
18) dokonywać księgowania operacji związanych z zakupem składników majątku na koncie 013 i 401 zgodnie z zapisami załącznika nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*,
19) uzgadniać zapisy dokonywane w księgach inwentarzowych księgozbioru z ewidencją syntetyczną prowadzoną na koncie 014, zgodnie z wymogami art. 16 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*,
20) dokonywać na koncie 851 zmniejszeń funduszu zgodnie z zasadami funkcjonowania konta określonymi w załączniku nr III do rozporządzenia *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...)*,
21) finansować koszty obsługi bankowej zakładowego funduszu świadczeń socjalnych ze środków budżetowych nie naruszając zapisów ustawy,
22) dokonać analizy skuteczności mechanizmów kontroli gospodarki drukami ścisłego w celu zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania gospodarki kasowej.

Proszę również wyeliminować inne uchybienia opisane szczegółowo w protokole kontroli.

III. Osoba odpowiedzialna za realizację zaleceń pokontrolnych:
Pani Ewa Pohorecka – Dyrektor Ośrodka Wczesnej Pomocy Psychologicznej

IV. Termin realizacji zaleceń pokontrolnych: od zaraz

V. Termin złożenia sprawozdania z przebiegu realizacji zaleceń pokontrolnych:
Sprawozdanie z wykonania niniejszych zaleceń proszę przesłać w terminie do dnia **12.10.2012 r.** do Referatu Kontroli Finansowej Biura Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa, ul. Bracka 10.

Pouczenie:
Zgodnie z § 14 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania kontroli finansowej przez Biuro Kontroli Wewnętrznej UMK wprowadzonego zarządzeniem nr 137/2010 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 22.01.2010 r. jednostki, w stosunku do których sformułowane zostały zalecenia pokontrolne obowiązane są do sporządzania sprawozdania z realizacji tych zaleceń w terminie określonym w pkt V wystąpienia pokontrolnego według wzoru określonego w załączniku nr 3 do ww. Regulaminu.

z up. PREZYDENTA MIASTA
Tadeusz Trzmiel
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:
1. Adresat
2. a/a

Do wiadomości:
1. Pani Anna Okońska – Walkowicz – Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa
2. Pani Anna Korfel – Jasińska – Dyrektor Wydziału Edukacji
3. Pan Lesław Fijał – Skarbnik Miasta Krakowa